

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

02 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache

judcători – Ghenadie Nicolaev și Petru Moraru,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de partea vătămată SRL „Wholemark M”, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei Leova din 26 februarie 2015 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 iunie 2016, în cauza penală în privința lui

Gherghircic Grigore Grigore, născut la 19 aprilie 1962, originar din or. Temirtau, regiunea Karaganda, Kazahstan și domiciliat în s. Beștemac, r-nul Leova

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 25.09.2013 – 26.02.2015;

Instanța de apel: 20.03.2015 – 16.06.2016;

Instanța de recurs: 01.09.2016 – 02.11.2016.

Asupra admisibilității recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătoriei Leova din 26 februarie 2015, pronunțată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, **Gherghircic Grigore Grigore** a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 251 Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 750 (șapte sute cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 15 000 (cinsprezece mii) lei.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că Gherghircic Grigore în perioada anului 2011, fiind conducătorul CAP „Beștimăcenii” și fiindu-i încredințate bunurile sechestrate în baza procesului-verbal din data de 11.10.2011: 8 tractoare și o remorcă, el fiind obligat conform legii să asigure integritatea lor, având scopul de a înstrăina bunurile puse sub sechestru, a tăinuit și a utilizat acele 8 tractoare și o remorcă — înstrăinându-le.

3. Împotriva sentinței a declarat apel *avocatul Cucu Dumitru în interesele părții vătămate SRL „Wholemark M”* care a solicitat casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi

hotărâri prin care inculpatului Gherghircic Grigore să-i fie stabilită o pedeapsă mai severă și să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul SRL „Wholemark M” cheltuielile de judecată în mărime de 5000 lei pentru acordarea asistenței juridice.

În motivarea apelului s-a indicat că, instanța de judecată a stabilit în acțiunile inculpatului circumstanțe atenuante ca recunoașterea vinovăției, căința sinceră, prezența pentru prima dată pe banca acuzaților. Examinând materialele dosarului se poate de constatat că nici una din aceste circumstanțe atenuante reținute de către prima instanță nu se regăsește în acțiunile lui Gherghircic Grigore, or acesta anterior a fost condamnat pentru săvârșirea unei infracțiuni similare, circumstanță care nu a fost reținută de către prima instanță la aplicarea pedepsei.

A mai susținut apelantul că pentru ședința din 18.02.2015, a fost depusă cerere de amânare din partea avocatului părții vătămate, însă prima instanță a examinat cauza în lipsa părții vătămate. Conform art. 364¹ alin. (3) Cod de procedură penală, în cadrul ședinței preliminare sau până la începerea cercetării judecătorești instanța întreabă inculpatul dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale, pe care le recunoaște și asupra cărora nu are obiecții, apoi acordă cuvânt procurorului, părții vătămate și celorlalte părți asupra cererii formulate. Deci, partea vătămată nu a avut posibilitate de a se expune asupra cererii inculpatului.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 iunie 2016, apelul declarat a fost admis, sentința casată parțial, în latura penală, în partea stabilirii pedepsei, cu pronunțarea unei noi hotărâri în această parte, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care:

Gherghircic Grigore Grigore condamnat în baza art. 251 Cod penal, cu aplicarea art. prevederilor 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalent a 15 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita o activitate administrativă de dispoziție și organizatorico-economică pe un termen de 2 ani.

Conform art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, i s-a adăugat integral la pedeapsa aplicată, pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Leova din 21 martie 2011, stabilindu-i-se definitiv pedeapsă de 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 1 an și amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalent a 15 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activitatea administrativă de dispoziție și organizatorico-economică pe un termen de 2 ani, pedepse, care conform art. 87 alin. (2) Cod penal, se execută de sine stătător.

A fost dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul SRL „Wholemark M” suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru asistență juridică.

În rest, celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. Pentru a motiva decizia adoptată, instanța de apel a constatat că sancțiunea art. 251 Cod penal, prevede amendă în mărime de la 1000 la 1500 unități convenționale sau închisoare de până la 3 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Reieșind din prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de apel a conchis că prima instanță întemeiat a aplicat în privința inculpatului Gherghircic Grigore pedeapsa sub formă amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalentul a 15000 lei.

În opinia instanței de apel pedeapsa stabilită inculpatului este una legală, echitabilă și direct proporțională cu gravitatea faptei comise și cu atitudinea acestuia față de fapta prejudiciabilă, care va fi în măsură să atingă scopul pedepsei penale de restabilire a echității sociale, corectare și reeducare a inculpatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpatului, cât și a altor persoane.

Însă, în același timp, instanța de apel a considerat că prima instanță eronat a ajuns concluzia de a nu aplica în privința inculpatului Gherghircic Grigore pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate, din care considerente sentința în această parte a fost casată.

Prima instanță în motivarea neaplicării față de inculpat a pedepsei complementare a ținut cont de personalitatea acestuia, vârsta lui, invaliditatea, recunoașterea vinei și căința sinceră.

Din materialele dosarului rezultă că Gherghircic Grigore, prin sentința Judecătorie Leova din 21 martie 2011, a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 251 Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa, cu aplicarea art. 80 Cod penal, de 2 ani închisoare, fără privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau a exercita o anumită activitate. În temeiul art. 90 Cod penal, executarea pedepsei cu închisoarea a fost suspendată condiționat, cu stabilirea unei perioade de probațiune de 1 an (f.d. 108-109, vol. I).

În acest context, instanța de apel a reținut că anterior, inculpatul Gherghircic Grigore a fost condamnat pentru comiterea unei infracțiuni similare, și prima instanță a concluzionat asupra neaplicării pedepsei complementare - privarea de dreptul a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

Reieșind din circumstanțele enunțate, la caz, s-a constatat necesitatea de a aplica în privința inculpatului Gherghircic Grigore pedeapsa complementară - privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita o activitate administrativă de dispoziție și organizatorico-economică pe un termen de 2 ani, or, inculpatul având anume calitatea de conducător CAP „Beștimăcenii”, a săvârșit infracțiunea incriminată. Prin urmare, a fost constatat că nu este posibil de a păstra un asemenea drept inculpatului în contextul în care acesta s-a folosit de funcția de conducător a CAP „Beștimăcenii” la comiterea infracțiunii prevăzute la art. 251 Cod penal.

Instanța de apel a mai menționat că, la data comiterii prezentei infracțiuni, inculpatul nu a executat pedeapsa stabilită prin sentința Judecătoriei Leova din 21.03.2011, și în privința acestuia urmează a fi stabilită pedeapsa cu aplicarea prevederilor art. 84 alin. (4) Cod penal, prin adăugarea integrală la pedeapsa cu amendă în mărime de 750 unități convenționale, pedeapsa aplicată prin sentința Judecătoriei Leova din 21.03.2011, respectiv, stabilindu-i pedeapsa definitivă de 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei conform art. 90 Cod penal, pe o perioadă de probațiune de 1 an și amendă în mărime de 750 unități convenționale, echivalent a 15 000 lei, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a

exercita activitatea administrativă de dispoziție și organizatorico-economică pe un termen de 2 ani.

Totodată, ținând cont de prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, din care rezultă că cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat, instanța de apel a concluzionat că urmează a fi admise pretențiile părții vătămate privitor la încasarea din contul inculpatului cheltuielile pentru asistența juridică acordată, dispunând încasarea din contul lui Gherghircic Grigore în beneficiul părții vătămate SRL „Wholemark M” suma de 5000 lei cu titlu de cheltuieli judiciare suportate pentru asistență juridică.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar *partea vătămată SRL „Wholemark M”*, care invocând temeii pentru recurs prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea hotărârilor judecătorești, rejudecarea cauzei cu stabilirea unei pedepse mai aspre inculpatului, sub formă de închisoare.

În susținerea recursului au fost formulate următoarele motive:

- pentru ședința din 18.02.2015 a fost depusă cerere de amânare din partea avocatului părții vătămate, însă instanța de apel a examinat cauza în lipsa părții vătămate. Conform art. 364¹ alin. (3) Cod de procedură penală, în cadrul ședinței preliminare sau până la începerea cercetării judecătorești instanța întreabă inculpatul dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale, pe care le recunoaște și asupra cărora nu are obiecții, apoi acordă cuvânt procurorului, părții vătămate și celorlalte părți asupra cererii formulate. Deci, partea vătămată nu a avut posibilitate de a se expune asupra cererii inculpatului;

- consideră recurenta că instanța de apel a omis să aplice în privința inculpatului prevederile art. 34 alin. (1) Cod penal, întrucât acesta anterior a mai comis o infracțiune asemănătoare, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare, iar pentru comiterea repetată a aceleiași infracțiuni, instanțele de fond neîntemeiat au conchis asupra categoriei de pedeapsă sub formă de amendă;

- instanța de apel greșit a constatat de a aplica prevederile art. 84 Cod penal în privința inculpatului, deoarece acesta a comis o nouă infracțiune în perioada de probațiune stabilită prin sentința precedentă, devenind aplicabile prevederile art. 85 Cod penal, cumul de sentințe, iar la individualizarea pedepsei, urma a fi stabilită pedeapsă cu închisoare și executarea reală a acesteia.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat, or în vederea acestei statuări se expun următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Așadar, cu privire la argumentul prin care recurenta afirmă că pentru ședința din 18.02.2015 a fost depusă cerere de amânare din partea avocatului părții vătămate și fiind prima ședință de judecată instanța de apel a examinat cauza în lipsa părții vătămate, astfel fiind încălcate prevederile art. 364¹ alin. (3) Cod de procedură penală, potrivit cărora în cadrul

ședinței preliminare sau până la începerea cercetării judecătorești instanța întreabă inculpatul dacă solicită ca judecata să aibă loc pe baza probelor administrate la faza urmăririi penale, pe care le recunoaște și asupra cărora nu are obiecții, apoi acordă cuvânt procurorului, părții vătămate și celorlalte părți asupra cererii formulate, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat, or potrivit materialelor cauzei la data de 18 decembrie 2014, avocatului Cucu Dumitru în interesele părții vătămate „Wholemark M” i s-a adus la cunoștință prin telefonogramă că la data de 18 februarie 2015 va avea loc ședința de judecată în cauza penală în privința lui Gherghircic Grigore (f.d. 183, vol. II).

Totodată, la data de 18 februarie 2015 avocatul Cucu Dumitru a depus prin fax o cerere de amânare a ședinței de judecată pe motiv că a fost informat telefonic că la această dată nu va avea loc ședința de judecată, inclusiv pe pagina oficială a Judecătoriei Leova nu era fixată nicio ședință pentru această dată, și din aceste considerente deja a fixat alte ședințe de judecată pe care avocatul în cauză urma să participe (f.d. 190, vol. II).

Asupra acestor împrejurări instanța de recurs constată că reprezentantul părții vătămate a fost legal citată prin telefonogramă, iar argumentele acestuia din cererea de amânare sunt declarative și contravin materialelor cauzei. Mai mult de atât, în ședința de judecată din 18.02.2016 instanța de apel a pus în discuția părților posibilitatea examinării cauzei în lipsa părții vătămate și a reprezentantului acesteia, Cucu Dumitru care a depus cerere de amânare. Părțile la rândul lor au considerat posibil de a examina cauza în lipsa părții vătămate și a avocatului Cucu Dumitru, având în vedere că aceștia au fost înștiințat despre data fixării ședinței de judecată. Instanța de apel, ținând cont de opinia părților pe dosar, a dispus examinarea cauzei în lipsa părții vătămate și a avocatului Cucu Dumitru în interesele părții vătămate (f.d. 201, vol. II).

Așadar, rezultă că examinarea cauzei în lipsa avocatului Cucu Dumitru fără a se ține cont de cererea de amânare a acestuia nu constituie o încălcare a ordinii procedurale de judecare a cauzei în apel, întrucât instanța de apel a întreprins toate măsurile de înștiințare legală atât a părții vătămate, cât și a avocatului Cucu Dumitru, iar argumentele expuse în cerere au fost neconvingătoare inclusiv și pentru participanții în proces, din care motive instanța de apel just și întemeiat a dispus examinarea cauzei în lipsa părții vătămate și a avocatului Cucu Dumitru.

În continuare, recurenta invocă faptul că în speța dată sunt aplicabile prevederile art. 34 Cod penal, deoarece inculpatul anterior a mai comis o infracțiune asemănătoare, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare, iar pentru comiterea repetată a aceleiași infracțiuni, instanțele de fond neîntemeiat au conchis asupra categoriei de pedeapsă sub formă de amendă.

Potrivit art. 34 alin. (1) Cod penal se consideră recidivă comiterea cu intenție a uneia sau mai mult infracțiuni de o persoană cu antecedente penale pentru o infracțiune săvârșită cu intenție. În conformitate cu prevederile alin. (5) lit. e) al aceluiași articol este stipulat că la stabilirea stării de recidivă nu se ține cont de antecedentele penale dacă persoana a fost condamnată cu suspendarea condiționată a executării pedepsei.

Prin urmare, este greșită concluzia recurantei privitoare la omisiune instanțelor de fond de a stabili în privința inculpatului starea de recidivă în baza art. 34 Cod penal.

Tot aici, recurenta susține că instanțele de fond neîntemeiat i-au stabilit inculpatului pedeapsă sub formă de amendă, având în vedere că acesta a comis repetat aceeași infracțiune pentru care a fost condamnat anterior. La acest capitol, instanța de recurs este solidară cu categoria de pedeapsă stabilită inculpatului, și menționează că în privința acestuia a fost aplicată inclusiv și pedeapsa complementară — privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita o activitate administrativă de dispoziție și organizatorico-economică pe un termen de 2 ani. În viziunea Colegiului penal, pedeapsa stabilită de instanța de apel este una echitabilă și proporțională faptelor comise, or, anume pentru faptul că inculpatul a comis repetat o infracțiune similară, instanța de apel corect a conchis de a stabili în privința acestuia și pedeapsa complementară.

Cât privește critica prin care se afirmă că instanța de apel greșit a constatat de a aplica în speța dată prevederile art. 84 Cod penal, deoarece inculpatul a comis o nouă infracțiune în termenul de probă stabilit prin sentința precedentă, devenind aplicabile prevederile art. 85 Cod penal, cumul de sentințe, iar la individualizarea pedepsei, urma a fi stabilită pedeapsă cu închisoare și executarea reală a acesteia, Colegiul penal explică următoarele.

În corespundere cu prevederile art. 85 alin. (1) Cod penal, este stipulat că: *“Dacă, **după pronunțarea sentinței, dar înainte de executarea completă a pedepsei, condamnatul a săvârșit o nouă infracțiune, instanța de judecată adaugă, în întregime sau parțial, la pedeapsa aplicată prin noua sentință partea neexecutată a pedepsei stabilite de sentința anterioară.**”*

Concomitent, fapta incriminată inculpatului în actul de învinuire a fost descrisă în felul următor: *„Gherghircic Grigore în perioada anului 2011, fiind conducătorul CAP „Beștimăcenii” și fiindu-i încredințate bunurile sechestrare în baza procesului-verbal din data de 11.10.2011: 8 tractoare și o remorcă, el, fiind obligat conform legii să asigure integritatea lor, având scopul de a înstrăina bunurile puse sub sechestru, a tăinuit și a utilizat acele 8 tractoare și o remorcă — înstrăinându-le.”*

Astfel, se evidențiază că atunci când se pune în discuție oportunitatea aplicării prevederilor art. 84 alin. (4) sau a celor de la art. 85 Cod penal, instanța de judecată trebuie să țină cont de elementul cronologic, mai cu seamă, de timpul exact când a fost comisă cea de a doua faptă, pentru a stabili prezența concursului de infracțiuni sau a cumulului de sentințe.

Timpul comiterii infracțiunii este reflectat în rechizitoriu, și anume în fapta de comiterea căreia este învinuit inculpatul.

În prezenta speță, acuzatorul de stat a stabilit că fapta a fost comisă „în perioada anului 2011”. Prin această formulare abstractă se subînțelege un an calendaristic, care cuprinde perioada de la 01.01.2011 până la 31.12.2011.

Totodată, prima sentință în baza căreia inculpatului i s-a stabilit o perioadă de probațiune a fost pronunțată la data de 21 martie 2011 (f.d. 108, vol. I).

Așadar, având în vedere că timpul comiterii infracțiunii în prezenta cauză penală include perioada 01.01.2011-31.12.2011, nu este exclusă versiunea de comitere a acesteia anterior pronunțării primei sentințe din 21.03.2011.

În asemenea împrejurări, instanța de apel corect a concluzionat de a aplica în speța dată anume prevederile art. 84 alin. (4) Cod penal, prin care se creează o situație mai favorabilă inculpatului în temeiul art. 3 alin. (2) Cod penal.

Individualizarea pedepsei definitive stabilite inculpatului este una legală, iar aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului este justificată și întemeiată, deoarece se prezumă că acesta din urmă a comis infracțiunea incriminată în prezenta cauză penală anterior condamnării în baza sentinței din 21.03.2011, și prin urmare, rezultă că acesta nu a comis infracțiunea din prezenta cauză penală în perioada de probațiune stabilită prin prima sentință (din 21.03.2011), iar în asemenea caz se aplică regulile concursului de infracțiuni, și nu cele ale cumulului de sentințe.

În sensul celor constatate în prezenta decizie și reieșind din plenitudinea motivelor expuse de instanța de apel asupra soluției adoptate, Colegiul penal conchide că temeiurile pentru recurs, invocate de recurentă, nu și-au găsit confirmare, iar motivele invocate în recursul de pe rol sunt neîntemeiate. Totodată, Colegiul penal nu atestă alte careva erori, ce ar constitui temei de implicare în soluția instanței de apel, în sensul casării hotărârii acesteia.

8. În corespundere cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de partea vătămată SRL „Wholemark M”, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 16 iunie 2016, în cauza penală în privința lui **Gherghircic Grigore Grigore**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 02 decembrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Ghenadie Nicolaev

Petru Moraru